

Ivan Mažuranić

(1814. – 1890.)

Pjesnik, jezikoslovac i političar

Sadržaj

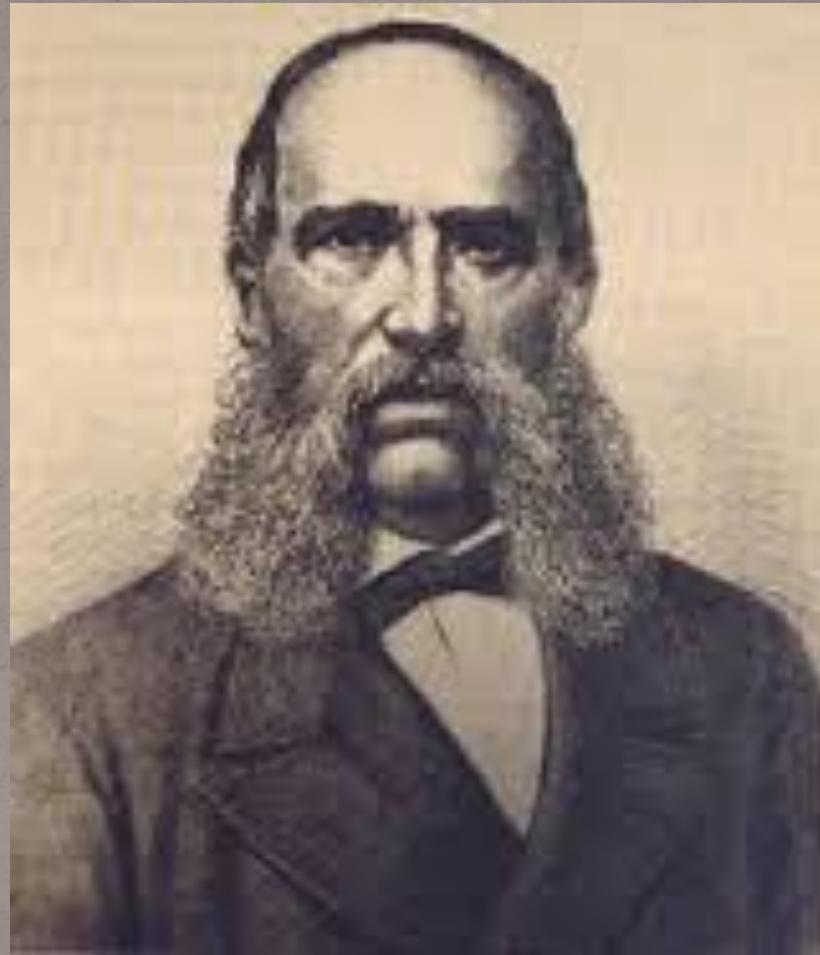
- Životopis
- Mažuranićev jezikoslovni rad
- Mažuranićev književni rad
- Smrt Smail-age Čengića (1846.)
- Ivan Mažuranić – ban pučanin
- Zanimljivosti

Životopis Ivana Mažuranića

- rođen 1814. u Novom Vinodolskom
- u rodnom gradu završio tri razreda pučke škole
- školovanje nastavio u Rijeci, Zagrebu i Sambotelu (Mađarska)
- studirao pravo i filozofiju
- umro je 1890. godine u Zagrebu

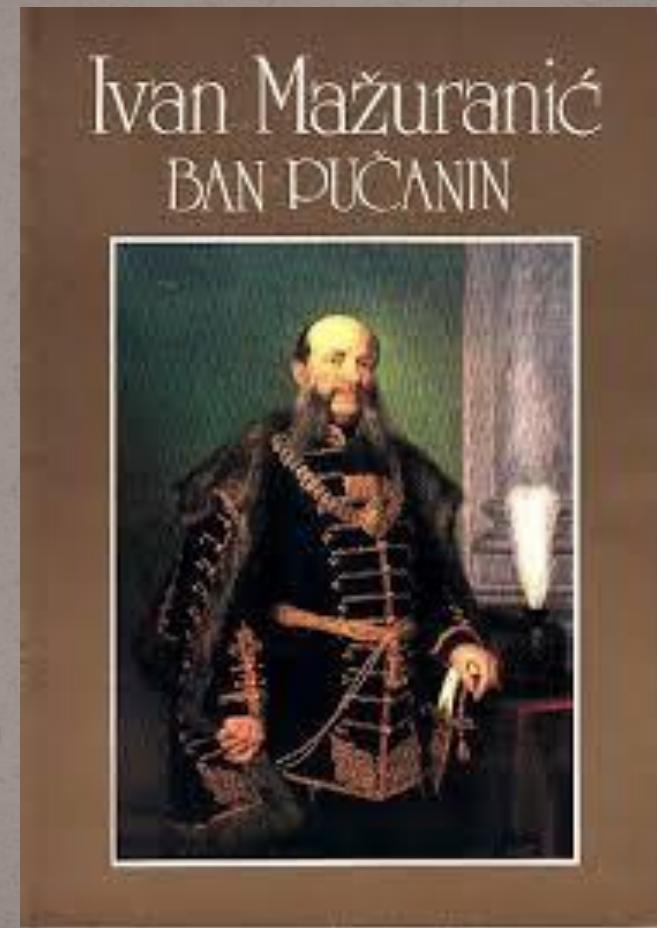

- gimnazijski profesor
- odvjetnik
- zastupnik pa predsjednik Hrvatskoga sabora
- podupirao Narodnu stranku, 1862. osnovao Samostalnu narodnu stranku
- hrvatski ban pučanin (1873. - 1880.)
- poliglot – govorio deset jezika

Ivan Mažuranić- ban pučanin

- vodi politiku uravnoteženosti između mađarskog i dvorskog utjecaja
- zalaže se za administrativno i kulturno unapređenje zemlje
- dao je ostavku kad se 1880. otezalo s obnovom financijske nagodbe i priključenjem Vojne krajine

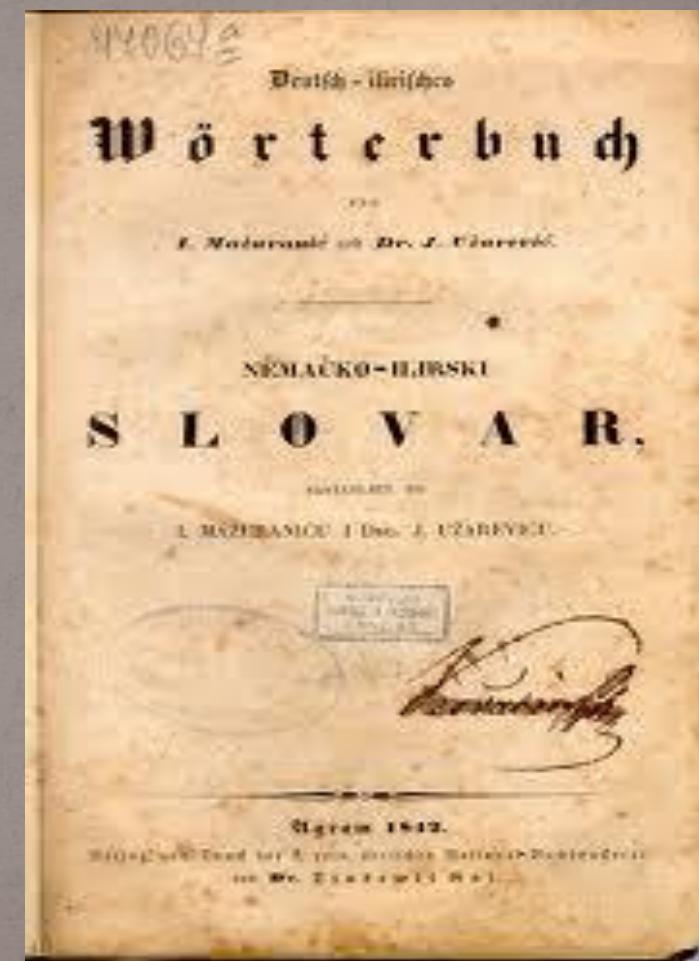

Mažuranićeve reforme:

- odijeljena uprava od sudstva
- uvedene građanske slobode (tiska, okupljanja...)
- uvedeno obavezno četverogodišnje pučko (osnovno) školovanje
- školstvo odvojeno od crkve
- otvoreno Sveučilište u Zagrebu (1874.) s tri fakulteta (Teološki, Pravni, Filozofski)
- potaknut rad JAZU i kulturna djelatnost

Mažuranićev jezikoslovni rad

- hrvatski rječnik
Njemačko-ilirski slovar
1842. u suradnji s Josipom
Užarevićem
- 40 000 riječi
- otac pojmove nosorog,
računovodstvo, velegrad,
tržišno gospodarstvo,
veleizdaja

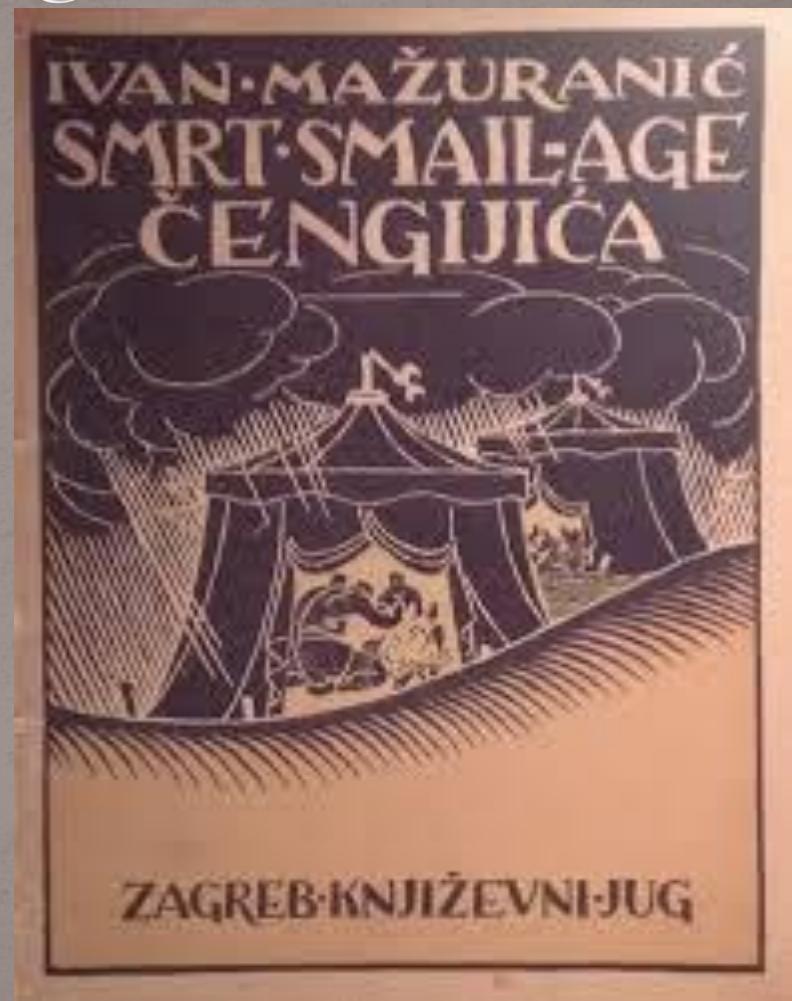

Mažuranićev književni rad

- *Vinodolski dolče, da si zdravo* (1830.) – prvi stihovi
- suradnik Gajeve *Danice* (1835. – 1841.)
- dopunio 14. i 15. pjevanje Gundulićeva *Osmana* (1844.)
- *Smrt Smail-age Čengića* (1846.)
- *Hrvati Mađarom* (1848.) – politički članak

Smrt Smail-age Čengića (1844.)

- Vrsta djela: junački spjev
- Povjesna podloga: pogibija lokalnog turskog tiranina u sukobu s Crnogorcima – odstupa od povjesne istine
- Tema: sukob kršćana i Turaka
- Ideja: lokalnu borbu kršćana protiv Turaka opjevalo je kao simbol općeljudske borbe protiv nasilja
- 1134 stiha, pet pjevanja

Kompozicija:

- Agovanje – Smail-aga muči i ubija Crnogorce i starca Duraka; iznenađen je njihovom hrabrošću
- Noćnik – Durakov sin Novica odlučuje osvetiti očevu smrt pa se pridružuje Crnogorcima
- Četa – namjeravaju se osvetiti Smail-agiji; svećenikov govor
- Harač – aga sakuplja harač, ali bez uspjeha; nakon bitke pogibaju i aga i Novica
- Kob – Smail-aga na Lovćenu

Zanimljivosti

- Mažuranićev lik nalazi se na novčanici od 100 kuna
- mnoge škole, ulice i trgovi nose njegovo ime
- u parku Zrinjevac nalazi se Mažuranićeva bista, rad kipara Rudolfa Valdeca
- Mažuranićev spjev je najprevodenije hrvatsko književno djelo (40-ak izdanja)

Ivan Mažuranić dao je 1874. dograditi školsku zgradu, a
1875. posjetio je školu.

Osnovna škola "Trsat"